

PRAKTICKÉ INFORMÁCIE O KOMPOSTE

Tento praktický prehľad obsahuje dodatočné informácie k Best4Soil videu Kompost: Praktické informácie
<https://best4soil.eu/videos/4/sk>

ÚVOD

Kompost je súčasťou prirodzeného cyklu. Je výsledkom mikrobiálneho rozkladu odumretej organickej hmoty za prítomnosti kyslíka (aeróbne podmienky). Opakované použitie kompostu na ornej pôde a pri produkcii zeleniny zvyšuje obsah organických látok v pôde, ako aj mikrobiálnu rozmanitosť a úrodnosť pôdy. Komposty môžu tiež zvýšiť schopnosť potlačiť choroby prenášané v pôde a všeobecne zvýšiť zdravie pôd.

Komposty možno rozdeliť do niekoľkých skupín:

Termofilný kompost

Ak sú veľké množstvá organických látok alebo iného vstupného materiálu so správnym pomerom uhlíka, dusíka a vlhkosti umiestnené na hromadu, baktérie a huby začnú rozkladať organický materiál v krátkom časovom období aktivita mikrobov zvýši teplotu na 65 °C a viac. V dôsledku týchto vysokých teplôt sú semená burín, ľudské a rastlinné patogény usmrtené alebo deaktivované. Termofilný kompost sa musí často kontrolovať, aby bolo možné posúdiť, kedy je treba previesť dôležité opatrenia, ako je obracanie, zalievanie alebo pokrývanie (obr. 1).

Obr. 1: Homogenizačné nástroje pre výrobu termofilného kompostu s obracačom kompostu

Vermikompost:

Kompostovanie pri teplotách okolitého prostredia je prirodzený proces, a preto je súčasťou prirodzeného cyklu. Epigeické dážďovky hrajú hlavnú úlohu pri vermikompostovaní (obr. 2). Absencia vysokých teplôt vedie k vyššej rozmanitosti v komposte. Ak semená burín sú problémom v konečnom produkte, tak je možná kombinácia procesu termofilného kompostu a vermikompostu.

Obr. 2: Epigeické dážďovky vo vermikomposte

Ostatné typy kompostov:

Alternatívne metódy sú tiež možné, ako je aplikácia materiálu vhodného na kompostovanie priamo na pôdu bez predchádzajúceho kompostovania alebo ukladania (používajú sa pri obmedzenej kapacite skladovania). Ak je proces anaeróbny (bez prístupu kyslíka), nejedná sa o kompostovanie, ale o kvasenie.

PREČO BY SME SA MALI PRODUKOVAŤ A APLIKOVAŤ KOMPOST?

Použitie kompostu je jednoduchý spôsob, ako zvýšiť obsah pôdných organických látok, pôdnu mikrobiálnu rozmanitosť, pôdnu úrodnosť a zdravie pôdy. Organické látky sú rozhodujúce pre väčšinu pôdných funkcií, ako je štruktúra pôdy, čistenie a regulácia vody, sekvestrácia,

regulácia uhlíka a biologická rozmanitosť a cyklus živín. Pre rastliny je dôležité zvýšiť rozmanitosť a početnosť mikróbov. Komunikujú s nimi, poskytujú im potravu, umožňujú ich vývoj, napr. na mobilizáciu živín alebo na potlačenie chorôb prenášaných v pôde (Bonanomi et al., 2007; Nobel a Coventry, 2005). Kompost obsahuje stopové prvky a všetky ostatné živiny, zatiaľ čo u syntetických hnojív sa často dodáva iba dusík, fosfor a draslík. To je dôležité pre udržanie zdravých porastov a zníženie náchylnosti rastlín voči škodcom a chorobám.

VÝZVY PRI VÝROBE KOMPOSTU

So všetkými výhodami výroby kompostu a jeho aplikácií je potrebné zvážiť aj niektoré výzvy. V niektorých prípadoch nie je k dispozícii kvalitný materiál v dostatočnom množstve alebo nie je k dispozícii technológia a vedomosti o výrobe a aplikácii kompostu. Okrem toho je treba vziať do úvahy národné a regionálne predpisy pre výrobu a aplikáciu kompostov. Taktiež by sa mala zohľadniť kvalita kompostov, obsah ťažkých kovov, kontaminujúcich plastov alebo iné odpadové látky, ako aj zvyšky pesticídov a ďalšie kvalitatívne faktory, a preto je dôležité poznať pôvod vstupného materiálu.

Dodatočné informácie o kompostovaní sú publikované tiež v miniprehľade EIP-AGRI:

https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/2_eip_sbd_mp_organic_matter_compost_final.pdf

Zdroje

Bonanomi G., Antignani V., Pane C., Scala F. 2007. Suppression of soilborne fungal diseases with organic amendments. *Journal of Plant Pathology* 89, 311-324

Nobel R., Coventry E. 2005. Suppression of soil-borne plant diseases with composts: A review. *Biocontrol Science and Technology* 15, 3-20.

